

קביעות

במשינה
ובהלכה היומית

במשינה היומית:
סדר מועד
סוכה פ"ה משנה ו' -
ר"ה פרק ב' משנה ו'
בהלכה היומית:
ש"ע או"ח
סימן תנ"ט סעיף א' -
תע"ג סעיף ג'

גבורה יהודית

עלון זיכרון והנצחה לקדושי השואה
לדגל 54 שנים להסתלקותו של מחולל המפעל הקדוש
הגאון רבי יונה שטנצל זצ"ל - ט"ט בתמוז תשנ"ט

בפתח השיעור

משנכנס אב

חודש אב החודש עליו אמרו חז"ל "משנכנס אב ממעטין בשמחה" בשל חורבן הבית ופורענויות נוספות שהחלו מאז, את הימים שלפני תשעה באב אף מציינים במנהגי אבילות מסויימים לציון חורבנו של כלל ישראל בכלל, והחורבן האישי של כל אחד מעם ישראל מאז אותו יום אפל וחשוך, תשעה באב.

אין ספק, כי בלב כל מורגשת תחושת אבל, עצר וכאב אישי. חורבן הבית סימל את סיומה של תקופה מפוארת וזוהרת בתולדות עם ישראל. הקשר שלנו לבורא היה מוחשי וגלוי, בית המקדש בתפארתו שימש אור לגויים, הכבוד שרחשו אומות העולם לעם ישראל באותה התקופה היה גדול, הם האמינו בסגולתו של היהודי כנבחר, והכירו במעמדו של עם ישראל אצל הקב"ה.

אלפיים שנה נע גורלו של עם ישראל בין אומה זו לאחרת, הסבל והמרורים שידע העם היהודי בגלות אינה נתנת לתיאור, עלילות דם וגירושים אכזריים, פוגרומים וגיטאות, מעמד נחות והשפלה אין סופית, שואה איומה, וגזירות קשות, כל אלו לבד מבעיות פרטיות שחוו כל יהודי בימי הגלות הארוכה. אלו ועוד, מתרכזים תחת תאריך אחד: תשעה באב. זהו היום בו החל עם ישראל את מסכת הקשיים שמלווה אותו עד עצם היום הזה.

שבת שלפני תשעה באב נקראת "שבת חזון". מלבד הטעם הפשוט ששבת זו נקראת "חזון" על שם ההפטרה "חזון ישעיהו", העוסקת בחזונו של הנביא על חורבן הבית, מפרש הרה"ק רבי לוי יצחק מברדיטשוב זיע"א, "סגורם של ישראל", ש"חזון" הוא מלשון מחזה, ובשבת זו מראים לכל אחד מישראל את בית המקדש השלישי מרחוק. מחזה זה, מראין לנשמה בכדי שתעורר ביהודי את הרצון לשוב בתשובה ולקרב את בנין הבית השלישי.

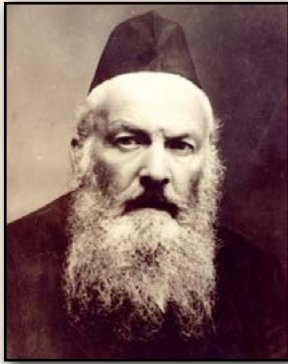
במסורת היהודית נקרא החודש "אב" כנחמה על כך שלמרות הצרות והפרעות אשר פקדו את עם ישראל בחודש זה, ירחם עלינו הקב"ה כרחם אב על בנו. מנחם אב - יש שהוסיפו את השם "מנחם" לחודש זה, שהוא שם של נחמה. זו הנחמה של בניין בית המקדש לה אנו מצפים. בנוסף, מנחם הוא שמו של המשיח, אשר על פי המסורת עתיד להיוולד בחודש זה.

וכבר הקשה כ"ק האדמו"ר מלעלו ב'צוק'ל מדוע 'משנכנס אב ממעטין בשמחה' - נפסק להלכה בשו"ע, ואילו 'משנכנס אדר מרבין בשמחה' לא מופיע כהלכה בשו"ע? והסביר, כי הלכה שאי אפשר לקיימו במעשים - כמו זה של מיעוט שמחה, הרי שיש לקיימו בדיבור ולכתבו בשו"ע מדין 'ונשלמה פרים שפתינו', שהדיבור הוא במקום העשיה, ואילו מנהג ישראל של מרבין בשמחה בחודש אדר, שלא מופיע בשו"ע - הרי שנקיימו במעשינו במלוא העוצמה.

מי יתן, וכבר נזכה לקיים את המרבין בשמחה' גם בחודש אב, בשמחת גאולת ישראל בשובך לציון ברחמים.

רגעיו האחרונים של הגה"ק רבי אלחנן וסרמן הי"ד

בספרו "פרקי מחשבה", כותב מגיד המישרים הרב עזריאל טאופר זצ"ל:
את הדברים שמעתי מפי עד ראיה, מן היחידים שנצלו, הרב אושרי שליט"א מארה"ב.

רבי אלחנן וסרמן זצוק"ל, הי"ד

כידוע, רבי אלחנן וסרמן הי"ד היה נוסע מדי פעם לאסוף כספים מנדיבי עם לטובת הישיבה. בפעם האחרונה ששהה בארה"ב, הפצירו בו מקרביו פי ישאר שם ולא ישוב לעירו ברנוביץ, אף ר' אלחנן סרב לעזב את קהלתו ואת מרעיתו בימים קשים הללו. נפר היה פי הוא יודע לקראת מה הוא הולך, וכי חשקה נפשו להיות במחצת רבי עקיבא וחבריו, שמסרו את נפשם על קדושת ה' באהבה.

באותה תקופה נוראה של השואה למד ר' אלחנן עם תלמידיו את הלכות קדושת ה', כשכלם מכינים את עצמם בסלודין לרגע הקדוש שבו ימסרו את נפשם על קדושת ה'.

כשהגיע יום פקדה ולקחו את אותם קדושים לגיא ההריגה, בקשר ר' אלחנן מן החיל הנאצי ימ"ש כי יניח לו לשאת כמה מלות פרידה בפני בני החבורה. הוא דבר בנחת, בקול רגוע ובוטח, וקב הוא אמר:
"פנראה שבשמים בחרו בנו להיות קרבנות הצבור של כלל ישראל. עלינו לחזור בתשובה כדי שנהיה קרובן מקבל ומרצה לפני אבינו שבשמים. עלינו להזהר שלא יעלו על לבנו שום מחשבות פגול ופסול הפוסלות את הקרבן. לא נהרהר אחרי מדותיו של הקב"ה, ח"ו. אם הקרבנות שלנו יהיו קרבנות טהורים, הם אלו אשר יצילו את אחינו ואחיותינו שבאמריקה".

המשיך ר' אלחנן: "בתשעה באב לעתותי ערב אנו אומרים: "פי אתה באש הצתה, ובאש אתה עתיד לבנותה". אותה אש שתאכל את גופינו, היא האש שתבנה את בית מקדשנו. כל יהודי הוא לבנה של אש בבנין הבית השלישי, שהרי עלינו נאמר "פי עליך הרגנו כל היום". נקבל את היסורים באהבה, ונחוש בזכות שיש לנו להיות קרבנות של כלל ישראל..."

וקב הלכו כלם בשמחה למוות על קדושת ה', כיצחק אבינו שהלך לעקידה, פתחו ההולך לחפתו...

לאזכר עולם יהיה צדיק
מוקדשי לע"נ יו"ר הארגון
הרב שלמה בן רבי יונה זצ"ל
שטנצל

קבלת עלון המבחנים

ניתן לשלוח בקשה במייל Office@kviuta.org
דרך מערכת קביעות בטלפון 072-332-30-20 שלוחה 2 < 4
כמו"כ ניתן לענות על המבחנים במערכת זו או ב: kviuta.org
וכן דרך עמדות נרמים פלוס וקהילות ברחבי הארץ

לשיעורים

במשנה ובהלכה היומית
24 שעות
בטלפון 072-332-3020
kviuta.org | וכן

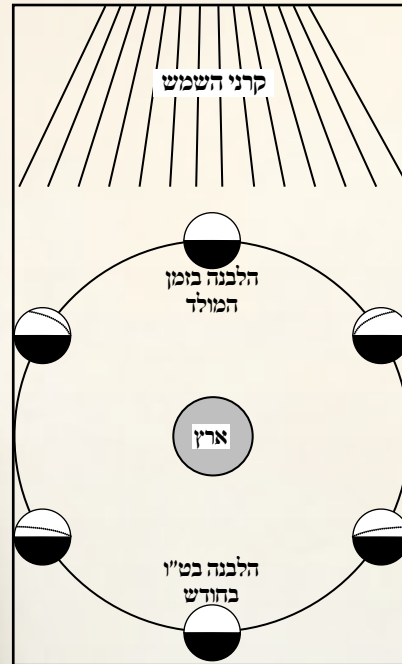
מסכת ראש השנה

קידוש החודש

ראש חודש של כל חודש נקבע לפי חידוש הלבנה, דהיינו שהלילה הראשון לאחר שהלבנה נראתה אחרי שנתכסתה, הוא ראש חודש, ויש י"ב חדשי הלבנה בכל שנה, וכיון שלפי זה יוצא שיש בשנת הלבנה רק שני ימים [ועוד קצת], ואילו בשנת החמה - הזמן שהחמה חוזרת להיות באותה תקופה - יש שש ימים [ועוד קצת], ואנו מצווים שחג הפסח יהיה בתקופת אביב, לכן בחלק מהשנים צריך להוסיף חודש אחד של חדשי הלבנה - אדר שני - כדי שחג הפסח יצא באביב.

המולד

הלבנה מסתובבת סביב הארץ כל כ"ט יום וחצי - זמן הממוצע בדקדוק הוא כ"ט ימים וי"ב שעות ותשצ"ג חלקים [מ"ד דקות ושש ושליש שניות], אבל הזמן האמיתי בדקדוק משתנה מחודש לחודש והיה ידוע לחכמי ישראל שבסנהדרין הגדול, ונקרא 'סוד העיבור'. בתחילת החודש אין הלבנה נראית כלל, משום שבאותו זמן - הנקרא 'מולד' - הלבנה היא בין השמש לארץ, והחצי העליון של הלבנה, שהיא מוארת מהשמש, אינו נראה כלל מהארץ (עי' ציור). אחרי קצת זמן כשהלבנה ממשיכה לפי הגלגל שלה, שוב היא נראית במקצת, משום שמקצת מהחצי העליון המואר מהשמש נראה למי שעומד על הארץ, אבל רוב החלק המואר עדיין אינו נראה, משום שלעולם

אדם העומד על הארץ רואה חצי הכדור של הלבנה שכנגדו והחצי השני של הלבנה מוסתר מהחצי הראשון שלה, וכיון שעדיין רוב החצי שכנגדו הוא אפל, אינו רואה אלא קצה הלבנה שכנגדו שהוא מואר, [וכיון שהלבנה היא צורת כדור ואמצעה בולטת, כשקצוות הלבנה מתחילים ליראות, נראה לנו צורת חרמש], וכל שממשיכה הלבנה להסתובב בגלגל שלה, החצי העליון המואר נראה יותר למי שעומד בארץ, [לפי הזווית של הארץ כלפי הלבנה], עד שבאמצע החודש כל החצי העליון של הלבנה שמואר מהשמש הוא כנגד מי שעומד בארץ (עי' ציור), ונראה לנו כעגול שלם. [ואין הארץ מונעת את אור השמש מלהאיר על הלבנה, משום שהשמש והארץ והלבנה אינם עומדים באותו מישור, ולעתים רחוקות כשהם בדיוק באותו מישור יש 'ליקוי לבנה'].

אחרי כ"ט יום וחצי כשהלבנה חוזרת להיות בין השמש לארץ - 'המולד' - הלילה שלאחריו הוא ראש חודש לפי חשבון, ומטעם זה יוצא שלפעמים ראש חודש לפי חשבון הוא ביום ל' מתחילת החודש, והחודש נקרא 'חודש חסר' משום שהיה בו רק כ"ט ימים שהוא פחות מהשיעור לפי האמת של כ"ט ימים וחצי, ולפעמים ראש חודש הוא ביום ל"א מתחילת החודש, והחודש שלפניו שהיה ל' יום נקרא 'חודש מלא'.

קידוש החודש ע"י ראיית עדים

בזמן שהיה בית דין הגדול, או עכ"פ דיינים שנסמכו מבית דין הגדול, היו חייבים לקדש את החודש ע"פ עדים, שנאמר (שמות י"ב, ב') 'החודש הזה לכם ראש חדשים'. ולכן עדים שראו את הלבנה בחידושה בלילה ל' בחודש היו חייבים לילך לבית דין בירושלים [של ג' דיינים סמוכים] למחרת - אבל בלילה אין מקדשים (גמ' כ"ה, ב) - ואם נתקבלו עדותם, בית דין היו מקדשים את החודש. אמנם אם לא ראו את הלבנה, כגון שהיה יום המעונן,

// המשך בעמוד ד'

השואה - העקידה

א ב ו ת י נ ו
הקדושים אברהם

ויצחק הטביעו בנו יסוד גדול: יהודי מהותו היא "מסירות נפש". אם זכה הוא מוסר את נפשו כיצחק ועוקד את עצמו ורצונותיו בחייו לד' יתברך. אולם גם אם הוא ח"ו לא זכה לכך, הוא לא ינותק משרשרת הזהב של עם ישראל, ויקדש את ד' במוותו.

כל מי שלב שומע לו, מבין כי דברים אלו אינם רעיונות בעלמא. בדור האחרון הרגיש וחווה עם ישראל על בשרו את דורו של שמד. היה זה דור שבו נשפך דם יהודי כצבי וכאיל, דור שבו התייחסו ליהודים כבהמות ממש וכלשון הז"ל (כתובות דף ק"א ע"א): "אני מתיר את בשרכם כאילות השדה". עד למלחמת העולם השנייה, עד לשואה, לא נשמע כדבר הזה בתולדות האנושות, שתקום אומה ותייצר סבונים מבני אדם, שתיטול עורות אדם ותעשה מהם אהילים למגורות, שתערוך ניסויים בבני אדם משל היו חיות מעבדה! היתה זו שעה מיוחדת של קידוש ד' "כאילות השדה".

"נאחו בסבך בקרניו"

השואה היתה ההתגשמות של שחיטת האיל במעשה העקידה. המשרפות ותאי הגזים היו המזבח של אברהם אבינו. שם נעקדו ונשחטו רבבות, רבבות יהודים, קרבנות שנוקד דמם והוקטרו איבריהם על גבי המזבח, כעולה כליל לד'. על הפסוק "וירח את ריח הניחוח", מפרשים הז"ל: "הריח ריח דורו של שמד" (בראשית רבה פל"ד, פ"ט).

יהודים רבים שעד לאותו זמן היו נאחזים בסבך בקרניהם. כידוע, קרן בעלי החיים מסמלת את גאונותם, והיא היתה מסבכת אותם ונאחזת באומות העולם. ויותר מכך, אותם יהודים ויתרו על הגאווה היהודית וסיללו לעצמם את הגאווה הגרמנית. באותה שעה העמיד עליהם הקב"ה מלך קשה כהמון, והחזירם לאהבתו. יהודים שכבר שליושה דורות נטשו את יהדותם, נרדפו על ידי הגויים ימ"ש. הם גילו את מי שסב סבו היה יהודי והובילו אותו אל המזבח והקריבוהו לפני הש"ת.

"אם יהיה נדחך בקצה השמים..."

במטרה להמחיש את הרעיון המובא לעיל, נספר את אחד מהסיפורים שאירעו בתקופת השואה: לאחד ממחנות ההשמדה הונא יהודי מתבולל כבן שבעים. היה זה בימיה האחרונים של מלחמת העולם השנייה. אותו קשיש התהלך כל היום ועק: "הכל באשמת! הכל באשמת!"

לשוא ניסו האנשים סביבו לשכנע אותו כי יסביר את עצמו. הוא שמר על שתיקה והתבייש לדבר. לבסוף הצליח אחד מאסירי המחנה לדובב את היהודי, וכה הוא סיפר:

"הכל באשמת. לא שמעתי בקולה של אמי לפני חמישים שנה. אז אמי התחננה לפני שלא אשא גויה לאשה. חשבתי אז לעצמי: 'מה היא כבר מבינה, אמי הוקנה?' המריתי את פיה ונשאתי לי אשה גרמניה. היו לנו חיים נפלאים והקמנו משפחה נהדרת. יש לי ילדים ונכדים. והנה כאחד הימים, התקבצה משפחתי 'הנהדרת' ואמרה לי כך: 'אבא, אתה יהודי ואינך שייך אלינו. עליך ללכת עם כל היהודים האחרים!' הם לא הסתפקו בדיבורים, אלא הסגירו אותי לידי הגיסטאפו! הבנים שלי, עצמי ובשרי, הסגירו אותי! אשתי שלי הסגירה אותי! כל זה הוא באשמת! הכל באשמת. אימי הוקנה היטיבה להבין הרבה יותר ממני! היה עלי לשמוע בקולה!"

הוא אשר למדנו, כאשר תנתן רשות לאומות העולם "לבנות ירושלים", להכביד את עולין על ישראל, ולעורר את אהבתם של

ניתן להשיג במשרדי הארגון את החוברת על הלכות

'קידוש החודש' של הרמב"ם

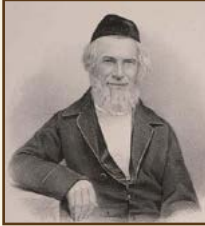
מאת הרב אברהם קלונימוס קאליקשטיין ז"ל

(חדב"ג מחולל המפעל רבי יונה שטנצל זצ"ל)

האם הכרת את צואותיהם של גדולי התורה?! - חלק ב'

הגאון הקדוש רבנו עקיבא איגר זיע"א: אם אנו... יודיעו אחר פטירתו בעתונים עם ההערה שהריני מבקש את פתלימי וחברי ללמד במשך השנה הראשונה כל יום ויום פרק אחד משניות לזכות את נשמתו, וכן ביום הארצות בכל שנה ושנה.

הגאון הקדוש רבי אליהו רגולר זיע"א - רבן של הערים רגולה, סלבודקה וקאליש: בקשתי ונפשי בשאלתי מבני שיחיו ומתלמידי שיחיו אשר קבלו ממני בימי חרפם ונעורותם אף כי אחר כך גדלו ונעשו גדולים יותר ממני, שילמדו בעבור תקון נפשי המוסרת תקון בעונתי הרבים, משניות סדר זרעים או סדר טהרות, ולחזר עליהם כמה פעמים עד שיהיו בקיאים.

בעל הערוך לנר

מנן ראש הישיבה הגאון רבי זיע"א: וכן אני מבקש מכל אלו התלמידים היודעים שקבלו תועלת ממני, הן בתורה והן ביראת ה' והן במדות, שיעשו חסד עמדי וילמדו בעד עליו נשתי אפלו משנה אחת או מחשבה אחת של מוסר, והיה זה שרכי, כי גם אני מסרתי את נפשי להצלחתכם בלימוד. ואני יהיה בידי לעשות ולקמליץ לטובתכם, אעשה בלי נדר.

הגאון הצדיק רבי ישר'אל אליהו וינטרויב זיע"א: פי'דוע, לאחר מאה ועשרים האדם עומד, והחיים כאן בעולם הם שיכולים לעזר לו על ידי תורה וצדקה. אבקש ממי שקבל תועלת רוחנית ממני, שישתדל ללמד בשנה הראשונה לקחות משנה אחת ביום בהבנה.

סדר לימוד המשינה וההלכה היומית לחודש אב פ"ג

אב	משינה יומית	הלכה יומית
פר' יום יומט	סדר מועדי: סוכה ביצה - ראש השנה	ש"ע א"ח הלכות ספס
א	א	א
ב	ב	ב
ג	ג	ג
ד	ד	ד
ה	ה	ה
ו	ו	ו
ז	ז	ז
ח	ח	ח
ט	ט	ט
י	י	י
יא	יא	יא
יב	יב	יב
יג	יג	יג
יד	יד	יד
טו	טו	טו
טז	טז	טז
יז	יז	יז
יח	יח	יח
יט	יט	יט
כ	כ	כ
כא	כא	כא
כב	כב	כב
כג	כג	כג
כד	כד	כד
כה	כה	כה
כו	כו	כו
כז	כז	כז
כח	כח	כח
כט	כט	כט
ל	ל	ל

אחיו היהודים, גור עליהם גזירות קשות ואכזריות ללא רחם, והפך להיות אחד מגדולי האנטישמים בתקופתו. והנה הגיעה מלחמת העולם השנייה. הנאצים כבשו את עירו וגרשו ממנה את כל היהודים למחנות. בדרך כלל שהיה הגיעה לאוני הנאצים השמועה שראש העיר הוא יהודי מומר. הם קראו לו ושאלו אותו האם נכונה השמועה שהוא יהודי. משום מה שמר היהודי על שתיקה, לא הודה ולא הכחיש. אך הם ימ"ש לא ויתרו. שאלות קשות הוטחו על ראשו, עד שהפכו להיות חקירה של ממש שהלכה והחמירה. בסופו של דבר החליטו הנאצים להעמיד אותו במבחן. הם הביאו אותו לבית הנסות, נתנו בידו ספר תורה, הורו לו להשליך את ספר התורה מידו, ולדרוך עליו רח"ל. 'אם תעשה זאת, אמרו לו, 'זוהי הוכחה עבורינו שאינך יהודי'. בעוד ספר התורה אחוז בידו, פרץ לפתע ראש העיר בקריאות גיל ושמחה: 'תודה לכם! השבתם לי את יהדותי, אני השלכתי אותה ככלי שאין הפץ בו, ואתם החזרתם לי אותה. תודה לכם! כך צעד האישי בגאווה אל מותו.

יהודי זה חי את חייו כבוגד בעמו מזה שנים רבות. הוא התאכזר להי"ו ודרף אותם. אך כאשר בקע מפנימיותו אור הנשמה היהודית הנצחית, לא עמד בפניה כל הושך. יהודי זה, הנידה והאובד, חזר לחיק אביו שבשמים. זה היה תוכנה של ההבטחה שהבטיח הקב"ה לאברהם אבינו לאחר מעשה העקידה, וכפירושו של הרמב"ן (בראשית כ"ב, י"ג - י"ט): "והנה הובטח שלא יגרום שום הטא שיכלה זרעו או שיפול ביד אויביו ולא יקום. והנה זו הבטחה שלימה בגאולה העתידה לנו". אין מציאות שבה יפול יהודי ולא יכול לקום בסופו של דבר ולהזור ליהדותו. ועל כך נאמר (ישעיה כ"ג, י"ג): "ובאו האובדים בארץ אשור, והנידחים מארץ מצרים, והשתחוו לד' בהר הקודש בירושלים".

הנה כי כן, טעות היא לראות בסבלו של העם היהודי עונש גרידא. איננו גרועים יותר מכל אומה ולשון, אולם מציאותנו היא מציאות שונה. מציאות של בני העולם הבא, בני א-ל-ח. אם נדע לשמור על יהודינו ונשתדל בכל מעשינו, דיבורינו ומחשבותינו להיות בני עולם הבא, אם ישיכילו היהודים לקדש את ד' בחייהם מוטב, אך גם אם לאו, לא בטל סיכויים ולא אפסה תקוותם. בסופו של דבר הם ישובו אל אביהם שבשמים. אין זו נקמה או עונש אלא זיכוך וטהרה. זוהי קירבה שאין כמוה לטוב הגמור והשלם, זוהי עליה לעולה על מזבח אהבת השי"ת.

ישראל להקב"ה, הם ישיבו אפילו את היהודי האחרון, "לבלתי ידה ממנו נידח", וכפי שנאמר: "אם יהיה נידחך בקצה השמים משם יקבצך ד' אלוקיך". גם את היהודי המתבולל הזה ואת דומיו, הם ישיבו להיקרב על המזבח, להשחט כאיל. למרות שאין הוא יודע מאומה מיהדותו. הוא גם אינו מבין על מה ולמה הוא נשחט, הוא אינו מבין מה דופי מצאה בו משפחתו הגרמנית. הוא ישחט כבהמה שאין בה דעת, אך יוכה להיקרב לפני ד' יתברך, לקדש את ד' במותו, למוות בגלל היותו יהודי, ולהיקרא "קדוש".

מפורסמים הם דברי הרמב"ם בהלכות גירושין (פרק ב'): "אבל מי שתקפו יצרו הרע לבטל מצוה או לעשות עבירה והוכה עד שעשה דבר שחייב לעשותו, או עד שנתרחק מדבר שאסור לעשותו, אין זה אנוס ממנו, אלא הוא אנס עצמו בדעתו הרעה. לפיכך, זה שאינו רוצה לגרש, מואחר שהוא רוצה להיות מושא מישראל, רוצה לעשות כל המצוות ולהתרחק מן העבירות, ויצרו הוא שתקפו, וכיון שהוכה עד שתשש יצרו, ואמר: 'רוצה אני, כבר גירש רצוננו'".

הרמב"ם מלמדנו כאן נקודה יסודית וחשובה. לבו ופנימיותו של כל יהודי קשורים לעמו ולא לקויו. גם כאשר הציון החיצוני אינו מורה זאת, הפנימיות נותרת טהורה. לכן, כאשר מגיעים לאותה פנימיות ע"י החלשת כח היצר החיצוני בעיקר ע"י מכות או עונשים, או מתגלה הפנימיות האמיתית, והיא היא רצונו האמיתי של אותו אדם.

"א-ל-ח חי חלקנו צורנו, צוה להציל"

ידידות שארנו משחת"
מעטה חיצוני של היצר הוא המכסה את זוהר פנימיות נפשו של היהודי, שהיה מורעו של אברהם אבינו הוא, זרע קודש המוכן להישרף חי על קידוש ד' בכל רגע. כאשר אומות העולם מסירות ממנו מעט את מכסה החומריות ע"י הצרות שהן מעוללות לו, בוקע האור הנצחי האין סופי, שאינו כבה משום רוח שבועלים, ומאיר כמלוא עוזה ותפארתו. כזה היה סיפורו המרגש של יהודי מומר בפולין של טרום השואה. יהודי זה נטבל לנצרות, ועלה והתקדם בסולם החברתי, עד שהגיע למשרת ראש עיר. כפי שניתן לצפות מיהודי מומר הוא הכביד עולו על

עיין במשנה - קידוש החודש // המשך מעמוד ב'

או שראוה אבל נתעכבו ולא באו לבית דין, אין בית דין מקדשים את החודש, משום שאין בית דין מקדשים את החודש ע"פ חשבון אלא ע"פ עדים. אמנם אם לפי חשבון עדיין אין הלבנה נראית, אין בית דין מקבלים עדים שאמרו שראוה, שהרי אי אפשר, וודאי העדים טועים או משקרים (רמב"ם פ"א ה"ו).
ואם לא באו עדים ביום ל' - או משום שבאמת לא נראתה הלבנה, או מטעם אחר - החודש מתקדש ביום ל"א, ונחלקו תנאים (פ"ב מ"ז) אם בית דין מקדשים את החודש ביום ל"א כמו שמקדשים אותו ביום ל', או שהחודש מתקדש מאליו - 'קידשוהו שמים', [נדעת המנחת חינוך (מצ' ד') שלכתחילה צריך שיעידו עדים ביום ל"א לכולי עלמא, אך העמק ברכה (עמ' ע"א) חולק וסובר שרק למאן דאמר שבית דין מקדשים את החודש ביום ל"א צריך עדים, עיי"ש].

בזמן הזה

בזמן שאין דינים סמוכים מבית דין הגדול, ואי אפשר לקדש את החודש ע"פ עדים, החודש מתקדש ע"פ חשבון, ונחלקו הראשונים אם הוא הלכה למשה מסיני (רמב"ם פ"ב מ"ז) או שיש בו חכמה (ר"ת רב האי גאון הובא באוצר הגאונים ה"ל קידוש החודש פ"ה, שו"ת רב האי גאון הובא באוצר הגאונים ביצה ד', א, יד רמ"ה סנהדרין י"א, א, רשב"א בשו"ת ח"ד סי' רנ"ד, ועי' מאירי סנהדרין י"ג, א), או שהלל בנו של רבי יהודה נשיאה - כשראה שמתמעטים הדיינים הסמוכים ויתבטלו המועדות - עמד וקידש לפי חשבון את כל הראשי חדשים עד ביאת גואל צדק בב"א (רמב"ן בהשגות על ספר המצוות קנ"ג, ריטב"א ר"ה י"ח, א וסוכה מג, א, ר"ן סנהדרין י"א, א).

מסכת ביצה

מועדי ה'

ללמוד שכל מה שעשה רבן גמליאל עשוי, שנאמר "אלה מועדי ה' מקראי קדש אשר תקראו אתם", בין בזמנן בין שלא בזמנן אין לי מועדת אלא אלו". (ראש השנה פ"ב משנה ה' ט')
והנה בתפילת שבת או אומרים "מקדש השבת", ובתפילת יום טוב אומרים "מקדש ישראל והזמנים", מפני שאת השבת קידש הקב"ה, ואילו לגבי ה"זמנים", כלומר המועדים, הקב"ה קידש את ישראל שהם יקדשו את הזמנים, ולכן מקדימים ואומרים מקדש ישראל - והזמנים.
ומצינו בגמרא: תני תנא קמיה דרבינא "מקדש ישראל והשבת והזמנים" [ביו"ט שהל בשבת]. אמר ליה: אטו שבת ישראל מקדשי ליה [שקדמת קדושת ישראל לשה שבת] והא שבת מקדשא וקיימא [מששת ימי בראשית, ואינה תלויה בקביעות דראש חדש]. אלא אימא "מקדש השבת ישראל והזמנים". (ביצה דף יז.)
ואכן הלך גדול ממסכת ראש השנה עוסק בדיני קידוש החדש, שהוא הבסיס לקביעת המועדות. ועל קביעת החודש במועדו התורה ראה פסח וראש השנה שהרי עדים

כל המתאבל על ירושלים זוכה זרואה כבנינה

הספר החדש מהרש"מ הכהן על שבת ומועדים מכת"ק מרן רבי שמואל מאיר הכהן הולנדר זצלה"ה אבדק"ק אמסנא וצירנוביץ

מלא וגדוש עם תוכן על חורבן הבית וגלות עם ישראל ובעיקר במלחמת העולם השניה - שואת אירופה, כולל תשובה ארוכה בענין הסבונים שנעשו משומן יהודי רח"ל הי"ד, הספר מלא וגדוש בדברי התעוררות, חיזוק, אמונה ותקווה, ודברים נוראים שנאמרו בעיצומה של המלחמה עצמה.

להשיג בחנויות הספרים המובחרות הפצה ראשית דויטש 052-7617173 או במשרדי המכון 072-272-2200 דוא"ל A56985725@gmail.com

הזוכים בהגרלות:

מבחינה במשינה היומית 065-068 1 365-368 ומבנה בהלכה 32

- ה' יעקב אלנר, מודיעין עילית
- ה' יהודה אייזן, ירושלים
- ה' יעקב ברמן, בני ברק
- ה' מוישי סולומון, בני ברק
- ה' יואל צבי ברמינקה, אשדוד
- ה' אלון בן שטרית, ירושלים
- ה' יאיר דרשוביץ, אלעד
- ה' דן קרימלובסקי, בני ברק
- ה' אליהו זאן, בני ברק

טייערע ברודער!
ביום חמישי ב' באב מתחילים בס"ד רבנות לומדי המשינה וההלכה היומית בלימוד

מסכת ביצה

הצטרף כעת!
ארבבות לומדי המשנה וההלכה היומית תלכו כול יום ויום אלה של קורת רוח באיור התורה

והימים האלו יתהפכו מאכל ליום טוב

לע"נ הרב לוי בן חנה ויוסף ז"ל נלב"ע אב תשפ"א

לע"נ ניסה בת בוכה ע"ה נלב"ע ז' אב וע"נ חביבה אהובה בת חתן ע"ה נלב"ע ח' באב

לע"נ ר' יחיאל מנחם בן אברהם ז"ל נלב"ע י"ד אב וע"נ מרת צפורה פייגא בת ר' יעקב קאפל ע"ה נלב"ע כ"ט בתמוז

לע"נ ר' עזריאל בן ר' ישראל שמואל ז"ל נלב"ע י"ט אב

לע"נ הרב משה גדליה בן ר' נחמיה זצ"ל נלב"ע כ"ו אב

לע"נ מרת מלכה בת חיים זאב ע"ה נלב"ע כ"ט אב

לע"נ ר' יעקב בן ר' יצחק ז"ל נלב"ע כ"ה אב

הלימוד החודש מוקדש רם בן יששכר ושפרה ז"ל נלב"ע י"ז אב תשע"א נא לכוון לפני הלימוד